

25 Αυγούστου, στο Σπήλι στρίψαμε, δρόμος δύσκολος, ανηφορικός με πολλές στροφές. Σε αρκετά σημεία κατρακύλησαν πέτρες και βράχια, στο πλάι, τμήματα του οδοστρώματος υποχώρησαν στον γκρεμνό. Τα παιδιά στο αυτοκίνητο δυσανασχετούν. [Γερακάρι](#). Προς το Νευς Αμάρι ο δρόμος στένεψε περισσότερο και οι στροφές έγιναν πιο κλειστές.

Το ξερό και άνυδρο τοπίο διαδέχεται πλούσια βλάστηση, δέντρα, μια θεαματική εναλλαγή. Τα λιόδεντρα δέσποζαν με την επιβλητικότητά τους. Για τις υπεραιωνόβιες αυτές ελιές, μιλούσαν οι κάτοικοι και με μαντινάδα.

**Λένε πως είν' κι αλλού ελές
πούναι πολλά μεγάλες,
μα στο Αμάρι ανέτσι δεις
περνούτζι ούλες τσ' άλλες...**

Μού διηγήθηκαν επίσης για τη μοναδική «γρα-γιαγιά-ελέ» στην τοποθεσία «Κατζηλιέρα» του χωριού Καλογέρου, ιδιοκτησίας Γρηγόρη Σταματάκη από το Θρόνος. Με 18,50 μέτρα (!) περιμετρο βάσης.

Η φλόγα στο Αμάρι ζεσταίνει ολόθερμη.

Συντάχθηκε απο τον/την Νικόλαος Ε. Ξυπολυτάς

Τρίτη, 23 Οκτώβριος 2012 00:44 - Τελευταία Ενημέρωση Τρίτη, 23 Οκτώβριος 2012 01:07

Το φως της ημέρας υποχωρούσε γοργά και τα πρώτα φώτα άναψαν. Το χωριό φάνηκε μετά από απότομη στροφή, καθλώνοντας με την ομορφιά του. Στο κέντρο του, πάνω στο ψηλότερο σημείο του βράχου, τα ερείπια μικρού πύργου όπου η έδρα της Καστελανίας Αμαρίου. Ο αρχαιότερος ναός της Αγίας Άννας με τοιχογραφίες σκηνών χριστολογιών και αγίων. Η κτητορική επιγραφή αναγράφει τη χρονολογία 1196. Αξιόλογη είναι και η εκκλησία του Αγ. Θεοδώρου με τοιχογραφίες και χαραγμάτα του 1588 και 1731. Σε μικρή απόσταση τα ερείπια του ναού της Θεοτόκου (η Κερά Παναγιά), όπου οι Τούρκοι σκότωσαν τον επίσκοπο Λάμπης Μεθόδιο Σιλιγάρδο το 1793.

Το χωριό ήταν έτοιμο να υποδεχτεί κόσμο για το πανηγύρι του Αγίου Τίτου. Στην ατμόσφαιρα δεν επικρατούσε νευρικότητα, ούτε φωνές και προσταγές, παρά μόνο γέλια και εύθυμες συζητήσεις μεταξύ των ανθρώπων. Για το πανηγύρι αυτό βρεθήκαμε κι' εμείς οικογενειακώς στο Νεως Αμάρι, καλεσμένοι από φίλους. Η πλατεία τραπέζια στρωμένα, απέναντι τους η σκηνή με τα όργανα. Τον χώρο γέμιζε ο ήχος τους, αφύς, δυνατός, συγκροτημένος αυστηρός μα και γλυκός συνάμα. Αμέσως αισθάνθηκα σαν μέρος του χωριού, γεύτηκα από την αρχοντιά και τη φυσιογνωμία του, την προσωπικότητά του.

Μιλούσα με κόσμο που δεν γνώριζα, αστειευόμουνα λες και ήμασταν γείτονες και γνωστοί, χρόνια. Ο παπά – Αλέξης μάς εξήγησε για τον Άγιο Τίτο, ο οποίος προσηλυτίστηκε στον Χριστιανισμό από τον Απόστολο Παύλο, μάλιστα τον ονομάζει «Τέκνον γνήσιον κατά κοινή πίστη», έκφραση που μεταχειρίζεται γι' αυτούς που κατήχησε στον Χριστό, ο ίδιος. Από τους πλέον αφοσιωμένους συνεργάτες του Αποστόλου των Εθνών, τον ακολούθησε στις Αποστολικές του περιόδους στην Ασία και στην Ευρώπη. Ο Απόστολος Παύλος κατέστησε τον Τίτο πρώτο επίσκοπο Κρήτης στη Γόρτυνα, πρωτεύουσα εκείνη την εποχή και διάσημη ήδη από τη Μινωική εποχή, εκεί ο Δίας εγκατέστησε την Ευρώπη με φύλακες, όπλα του θεού Ηφαίστου. Τόπος γέννησης του Μίνωα, του Ραδάμανθυ, του Σαρπηδόνα.

Σιγά - σιγά η πλατεία γέμιζε απ' όλη την υφήλιο. Μπροστά μου παρευρίσκονταν η Ν. Αφρική, η Αμερική, ο κόσμος όλος. Η ομογένεια. Τα παιδιά του Αμαρίου ξανά σπίτι τους. Το πανηγύρι άρχισε. Η λύρα πήρε φωτιά στα χέρια του Στ. Πετράκη, η ασκομπατούρα του Σαλούστρου, τα λαούτα των Στ. Συκάκη και Δημ. Σιδέρη στέναζαν σκορπίζοντας μελωδίες που καμιά ξένη γη δεν γέννησε ή θα γεννήσει ποτέ. Μουσική πανδαισία, χορός, πάρα πολλοί νέοι σχημάτισαν μια ομάδα όρθιοι και δεν σταματούσαν να τραγουδούν, να πάλλονται από πάθος και δόνηση αρχέγονες. Παρασύρθηκα και εγώ μαζί τους, ανασύροντας αναμνήσεις που αγνοούσα ότι διέθετα. Ήταν μια βραδιά συγκλονιστική, μαγευτική, γνήσια Ελληνική. Παρόντες του Ιατρικού Συλλόγου [Ρεθύμνου](#), συντρέχουμε το δυνατόν σε παρόμοιες εκδηλώσεις. Το Αμάρι, ο Αμάριος Ζευς, ο απέθαντος, η τεράστια πόλη Σύβριτος των Μινωιτών, σαν λίγα να άλλαξαν στις χιλιετίες.

Η φλόγα στο Αμάρι ζεσταίνει ολόθερμη.

Συντάχθηκε απο τον/την Νικόλαος Ε. Ξυπολυτάς

Τρίτη, 23 Οκτώβριος 2012 00:44 - Τελευταία Ενημέρωση Τρίτη, 23 Οκτώβριος 2012 01:07

Η κρίση και η οδύνη της για λίγο εξαφανίζονται δίχως να αποκρύπτονται με φτιασίδα και με πέπλους που μεταμφιέζουν σκιάζουν και παραπλανούν. Ένα χωριό γιορτάζει τον Άγιο, μεταδίδει αισιοδοξία κι' ελπίδα, χορεύει, τραγουδά, γεύεται, προσκαλεί ανεπιτήδευτα, χαρωπά, χαμογελαστά. Ένα χωριό, ο Ρεθεμνιώτικος κανόνας κι' όχι η εξαίρεση. Με πίστη, πάνω στις ρίζες της δόξας και της τιμής της ιστορίας, το «σήμερα», τα βάρη γονατίζουν μα εμείς στη μαντινάδα μας, δεν σπαταλάμε αλλά μήτε θα στερηθούμε και θα στερήσουμε, το δάκρυ κυλά πικρό όπως στα χρόνια της ανέχειας, της φτώχειας, της δυσκολίας ή και του πολέμου αλλά δεν φαίνεται, μη και το δούμε οι ίδιοι, τα παιδιά μας, οι δίπλα, όλοι αδέρφια σε τούτον τον αγώνα του 2012, γροθιά σφικτή ενάντια στο κακό που είτε μάς βρήκε, είτε το δημιουργήσαμε οι ίδιοι, είτε λίγο κι' απ' τα δυό. Ωστόσο, το δάκρυ στιγμιαία έσταξε και πάγωσε την εικόνα της πλατείας τη χαρμόσυνη και γιορτινή, την έδειξε χαρμολύπη. Μια στιγμή. Άντε αδέρφια, είπα μέσα μου πίνοντας μια γουλιά κρασί. Και τούτο να περάσει στο Νευς Αμάρι, στο Ρέθυμνο, σε όλη την πατρίδα. Γιατί να μην περάσει; Επειδή κάποιοι το επιδιώκουν;

Το φεγγάρι ολόγιομο φώτιζε και τ' αστέρια τρέχανε λαμπερά μέσα στα σκούρα σύννεφα. Να παίξει η λύρα και όλοι στον χορό, όσοι γνωρίζουν και όσοι όχι τα βήματα, ο συμβολισμός θάναι ίδιος και τα ίδια θα διαλαλεί. Σ' εμάς, σ' όσους μάς βλέπουν, σε όσους μάς παρατηρούν. Τούτη η ράτσα διάβηκε σε δυσκολότερα. Θέλει, ξέρει, μπορεί, αντιπαλεύει, της αξίζει να τα καταφέρει. Στο πεντοζάλη η κοντυλιά, άντε αδέρφια, να νικήσουμε πάλι. Όλοι, για όλους, με όλους. Το μπορούμε και το αξίζουμε. Στην υγεία σου και σένα Νευς Αμάρι. Να ξανάρθουμε νικητές. Στο Αμάρι, αυτή του νικητή η φλόγα, ζεσταίνει ολόθερμη.

Ξυπολυτάς Νικόλαος

Μέλος ΝΟΔΕ Ν.Δ. Ρεθύμνου

Γραμματέας Ιατρικού Συλλόγου [Ρεθύμνου](#)

Δείτε όλα τα άρθρα του [Νίκου Ξυπολυτά](#) στο RethymnoGuide.gr